

5de vergadering

Woensdag 24 september 1997

Aanvang 10.15 uur

Voorzitter: Bukman

Tegenwoordig zijn 111 leden, te weten:

Adelmund, Aiking-van Wageningen, Apostolou, Van Ardenne-van der Hoeven, Assen, Augusteijn-Esser, Van den Berg, Biesheuvel, Bijleveld-Schouten, Van Blerck-Woerdman, Bolkestein, Van Boxtel, Bremmer, Bukman, V.A.M. van der Burg, De Cloe, Cornielje, Crone, Dankers, Van Dijke, Dijksma, Dittrich, Doelman-Pel, Duivesteijn, Essers, Fermina, Van Gelder, Van Gijzel, De Graaf, De Haan, Van Heemskerck Pillis-Duvekot, Hendriks, Hillen, Hoekema, Van der Hoeven, Hofstra, Van Hoof, Hooger-vorst, De Hoop Scheffer, Ten Hoopen, Houda, Huys, Jeekel, A. de Jong, G. de Jong, Jorritsma-van Oosten, Kalsbeek-Jasperse, H.G.J. Kamp, M.M.H. Kamp, Klein Molekamp, Koekkoek, De Koning, Korthals, Lansink, Leers, Liemburg, Lilipaly, Luchtenveld, R.A. Meijer, Th.A.M. Meijer, Middel, Van Middelkoop, Mulder-van Dam, Van Nieuwenhoven, Oedayraj Singh Varma, Oudkerk, Van Oven, Passtoors, Poppe, Rabbae, Rehwinkel, Reitsma, Remkes, Van Rey, Van 't Riet, Rijpstra, Roethof, Rouvoet, Scheltema-de Nie, Schimmel, Schutte, Sipkes, Smits, Stellingwerf, Van der Stoel, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Van Traa, Valk, Ter Veer, Te Veldhuis, Verbugt, Verhagen, Verkerk, Versnel-Schmitz, Vliegenthart, Van der Vlies, Van Vliet, M.B. Vos, Voûte-Droste, J.M. de Vries, Wallage, Van Walsem, Van Waning, Weisglas, Van Wingerden, Witteveen-Hevinga, Wolters, Ybema, Zijlstra en Van Zijlen,

en mevrouw Jorritsma-Lebbink, minister van Verkeer en Waterstaat,

de heer Wijers, minister van Economische Zaken, en mevrouw Schmitz, staatssecretaris van Justitie.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Adelmund en Leerkes, wegens bezigheden elders;

Feenstra, Van Gelder, A. de Jong, Van Nieuwenhoven, Van Zijlen en Van Zijl, wegens bezigheden elders, alleen voor de avondvergadering.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:
- **de brief van de minister van Economische Zaken inzake Fokker (22895, nr. 26).**

De **voorzitter**: Ik herinner eraan dat hiervoor spreektijden zijn vastgesteld van 10 minuten voor de grote fracties, 5 minuten voor de kleine fracties en 2,5 minuut voor de kleinste fracties.

De beraadslaging wordt geopend.

Mevrouw **Voûte-Droste** (VVD): Mijnheer de voorzitter! In dit debat vandaag zal het gaan om het politieke oordeel, de belangrijkste beleidsoverwegingen en de uitgangspunten die de regering heeft ingenomen met betrekking tot de Koninklijke Nederlandse Vliegtuigen-fabriek Fokker. Veel zaken die van belang zijn voor de Nederlandse economie komen in dit debat samen.

Ik noem ze nog een keer. Zij zijn vaak aan de orde geweest, maar het is juist van belang op dit moment.

Het gaat om de zelfscheppende industrie, wat van het grootste belang is voor het nationaal product. Technologiebeleid, hoogwaardige technologie, is van belang om te kunnen concurreren met producten van meerwaarde. Industriebeleid houdt voor mijn fractie in: algemeen voorwaardenscheppend beleid, lastenverlichting, terugdringing van de wig en stimulerend innovatiebeleid. Er is sprake van mondialisering en wereldwijde concurrentie, in dit geval toegespitst op de markt voor regionale vliegtuigen, waarbij concurrentie een feit is, maar staatssteun leidt tot concurrentievervalsing. Wij zien inderdaad dat overal regeringen op welke manier dan ook proberen dat te doen. Wat Europa betreft komt deze concurrentievervalsing nog veel te langzaam onder de strakke controle van de Europese Commissie.

In dit afrondende debat, waarbij ik tevens wil betrekken de conclusies uit het gedegen en lijvige rapport van de curatoren, Onderzoek naar de oorzaken van het faillissement van Fokker, evenals het Rekenkamer-rapport Financiële relaties met het Rijk, zullen drie elementen voor de VVD-fractie centraal staan. De informatie die de regering en de beide onafhankelijke organisaties hebben gegeven, maken het voor mijn fractie mogelijk om inderdaad in die zin een voorlopig oordeel te vellen. Afhankelijk van de antwoorden van de minister zal ik daar in tweede termijn op terugkomen. Het gaat om drie elementen:
1. het oordeel over het overheids-handelen inzake Fokker, waarbij aan de orde zullen komen het subsidiebeleid, de steunverlening en het